

ПРЕС КЛИПИНГ

4. март 2020.

НАСЛОВИ

Млади се не би вратили у Србију за плату од 145.000 динара(стр.4)

Јавним предузећима потребан професионални менаџмент(стр.4)

Посао преко агенције — велики терен за злоупотребе у Србији(стр.6)

Колика су сада права "изнајмљених" радника(стр.7)

Како Четврта индустријска револуција мења тржиште рада(стр.8)

Министар финансија обећава пензије од 430 евра(стр.9)

Ни привреда ни радници нису одушевљени мерама Владе за привлачење радне снаге из иностранства

Млади се не би вратили у Србију за плату од 145.000 динара

Пише: Љ. Буквић

У корак са мерама либерализације запошљавања у Немачкој, српска власт одлучила је да приволи оне који су отишли из земље да се врате тако што је њиховим будућим послодавцима у Србији понудила олакшице за порезе и доприносе и до 70 одсто.

Наиме, како је током викенда саопштила председница Владе Ана Брнабић од 1. марта почеле су да важе олакшице те ће сваки привредник који запосли неког из иностранства и обезбеди му зараду већу од 217.656 динара током пет година плаћати порезе и доприносе до 70 одсто мање. Иста мера односи се на све који су бар две године провели у иностранству. За млађе од 40 година, држава је припремила исту меру. Тако ће сваки послодавац који запосли повратника из дијаспоре млађег од 40 година за плату већу од 145.104 динара добити попуст на порезе и доприносе у периоду од пет година.

Све да држава и одлучи да плати из буџета део пореза и доприноса послодавцима и они крену у потрагу за радницима ван граница Србије тешко је поверовати да би ове мере могле да имају великог ефекта. Судаћи према краткој анкети коју је Данас у току јучерашњег дана спровео међу младима у иностранству нико се не би вратио у Србију за плату од 145.000 динара.

„Када деца напуне 22 године. Не пре тога“, рекао нам је грађевински инжењер са пребивалиштем у Цириху. Чак и они који су тек отишли и ушли у систем учења језика и припреме за проналажење посла у овом случају у Немачкој нису заинтересовани за ову понуду. Нико од анкетираних који тренутно живе и раде у Европи не би се вратио у овом тренутку.

Председник Мреже за пословну подршку Драгољуб Рајић за Данас каже да му се чини да је такво играње државе са пореском политиком противуствано. „Зашто би се неко ко живи и ради овде стављао у неравноправан положај, зашто би држава стављала у неравноправан положај два грађанина исте земље. Било је и ранијих година мера, мислим да би требало да видимо какви су резултати тих мера“, пита Рајић.

Привреди треба, како каже, јак систем а не играње администрацијом и напомиње шта би све требало држава да уради уколико жели да помогне привреди.

„Порези и доприноси треба да буду 40 до 50 одсто. Иако они причају да је оптерећење негде око 40 и нешто одсто, то није реално. Реално би било да на сваки динар порез буде 40 пара, а то немамо. Осим тога, држава може да помогне привреди тако што ће укинути акцизу за струју која је и до три пута већа од оне коју плаћају грађани“, истиче Рајић и пита због чега држава не врати пореске кредите које је укинула пре седам година, а које су привредници у једној студији у великој већини описали као једну од најбољих мера.

„Пореско оптерећење привреде у Србији данас је 1,78 милијарди евра веће него што је било 2013. године“, напомиње Рајић. На то је, како каже, утицало повећање пореза на имовину, укидање пореских кредита и подизање минималца више него што је раст БДП-а. Минимална зарада јесте мала, напомиње, али велики број предузећа није могао да издржи та повећања, па је да би задовољио законе, морао да смањи плате онима на вишим позицијама, што је доводило до незадовољства, због чега су људи напуштали фирме.

„Општим мерама направите штету, а онда козметичким покушавате да улепшате“, каже Рајић. Он напомиње да привредни раст наше земље није онолики каквим га представници власти представљају.

„Стално се дижу оптерећења привреди, а раст који држава прокламује није четири одсто већ два одсто јер имате сигурно 1,5 до два одсто вештачког увећања раста, који је настао као последица повећања у јавном сектору од девет одсто и пензија које су расле пет до шест одсто“, наглашава Рајић.

Политика државе није добра, напомиње он, а сами директори малих и средњих предузећа у Србији су огорчени јер не виде излаз.

„Треба нам коренита промена, пуно је непотребних јавних предузећа, ефикасност је мала, свуда је дисбаланс. Имамо приватнике који да би отворили фирму у Београду морају сами да плате 30.000 евра да ископају канале и уведу воду и то траје 1,5 годину. Прикључак за гас кошта 300.000 динара, а чека се месецима. Привреда је у страшном проблему због неефикасности система“, напомиње Драгољуб Рајић.

Оваквим мерама држава, како каже потпредседник Самосталног синдиката Душко Вуковић, наставља тренд у ком сиромашни финансирају богате.

„Сви који су отишли и желе да се врате треба их подржати и дати олакшице, али, чини се, да се ове мере односе само на оне који су ИТ и у тзв. иновативним секторима. Зашто грађевина, пољопривреда, прерађивачка индустрија не би могле да буде иновативне“, истиче Вуковић.

Он напомиње да су мере селективне. „Револтиран сам да то важи за једне, не и за друге и питам се, ко ће то да плати“, каже Вуковић.

Жужана Харгитаи, директорка Европске банке за обнову и развој (ЕБРД) за Западни Балкан

Јавним предузећима потребан професионални менаџмент

Пише: Милош Обрадовић

Бржи и стабилнији раст један је од приоритета Србије јер доприноси да се подигне животни стандард и задрже талентовани људи у Србији.

Кључно је да се јавне инвестиције одрже на високом нивоу, јер помажу да се унапреди саобраћајна, енергетска и комунална инфраструктура, које су неопходне како би приватни сектор био конкурентнији.

Поред правовремене имплементације ових пројеката, изузетно је важно осигурати и вредност за новац, нпр. квалитетом јавних набавки и узимајући у обзир трошкове одржавања, каже за Данас Жужана Харгитаи, директорка ЕБРД за Западни Балкан.

Прошле године један од главних тема у Србији била је како достићи високе и одрживе стопе раста. Да ли је Србија сада на путу таквог раста? Шта би требало да буде следећи корак?

Снажан и стабилан раст захтева боље управљање на свим нивоима економије. Предузећа у државном власништву могу да буду ефикаснија са професионалним менаџментом, пружају боље услуге и доприносе већем расту. Додатне реформе пословног окружења, посебно у сектору МСП који запошљава највише људи у Србији, важне су за повећање домаћих инвестиција, које су и даље на ниском нивоу. Један пример је реформа пословних инспекција, коју ЕБРД подржава.

Бржем расту такође може допринети развој финансијског тржишта. Влада ради на стратегији развоја тржишта капитала и ЕБРД ће подржати њену имплементацију саветима и инвестицијама.

ЕБРД ће помоћи влади у реформи државних предузећа. Шта сте препознали као главне проблеме у државним предузећима?

У Србији сектор државних предузећа и даље игра критичну улогу у економији и већи је него у већини других земаља Централне и Југоисточне Европе и у погледу запослености и производње. Српска јавна предузећа такође показују слабије резултате у односу на она из приватног сектора, а побољшање њихових перформанси може значајно, скоро два одсто повећати БДП.

Потребна је професионализација надзорних одбора, праћена повећањем њихових овлашћења како би држава могла да се ослони на њих за кључне одлуке. Такође би требало ојачати интерне контроле и учинити их независним. Међутим, често је питање како се закон спроводи. Већина државних предузећа још увек нема прописно именованог генералног директора. Верујемо да очекивања државе од државних предузећа могу јасније да се дефинишу, што би требало да доведе до њихове веће ефикасности или, ако се њима лоше управља, до јасних последица за менаџере.

ЕУ је најавила своју Зелену агенду, али шта би могла бити Зелена агенда за Србију?

ЕБРД управо завршава своје планове за Зелену агенду за Западни Балкан у оквиру разговора са Европском комисијом. Неколико области из Зелене агенде ЕУ које су такође релевантне за Србију: енергетска ефикасност, посебно за грађевински сектор који троши трећину укупне енергије у земљи, зелени градови који омогућавају одржив урбани развој, циркуларна економија кроз побољшане технологија и законодавног оквира за управљање отпадом, проширење даљинског грејања и повећање употребе соларне и геотермалне енергије, повећање производње обновљивих извора енергије, посебно соларне и енергије ветра. Такође потребно је почети са размишљањем о праведној транзицији у регионима угља, што је нова тема у којој сарађујемо са Европском комисијом и Светском банком.

ЕБРД је већ пружио савете и финансирање за све области осим последње. Удео финансирања зелених пројеката већ је достигао 42 одсто укупног финансирања у 2019. и видели смо велику потражњу за нашим финансирањем и саветима од државних и општинских власти, јавних предузећа, приватних компанија и пословних банака у Србији. Један од значајнијих пројеката који је већ у имплементацији је санација депоније Винча и изградња система за производњу енергије из отпада. Слични пројекти постоје у многим градовима од Тулуза у Француској до новог пројекта у Олсзтуну у Пољској и задовољни смо да ће и у Србији бити примењена савремена технологија у складу са ЕУ стандардима, што ће допринети да се знатно смањи загађење ваздуха које производи 49-годишња несанитарна депонија у Винчи.

Какви су планови ЕБРД-а за 2020. годину у Србији? Који ће пројекти имати приоритете у финансирању?

Наставићемо одличну сарадњу са пословним банкама и лизинг компанијама на финансирању, гаранцијама и саветима за МСП, а подржаћемо и стране и домаће компаније директним инвестицијама и саветима о обуци младих и ефикасном управљању ресурса. Планирано је и финансирање ширења мреже даљинског грејања и улагања у енергетску ефикасност станова. Разговарамо о инвестирању у комуналну инфраструктуру са Новим Садом, Панчевом и Нишом и надам се да ћемо то учинити и у Београду. Коначно, треба подржати две велике инвестиције: програм паметног мерења у ЕПС-у и аутопут Ниш-Мердаре. У 2019. години обезбедили смо рекордних 516 милиона евра финансирања, а изгледа да ћемо 2020. достићи нови рекорд – дајући свој допринос убрзању економског раста у Србији и побољшању живота грађана.

Посао преко агенције — велики терен за злоупотребе у Србији

Пише Мира Канкараш Тркуља

Закон о агенцијском запошљавању, усвојен у децембру прошле године, почео је да се примењује 1. марта, а у међувремену су већ регистроване злоупотребе у пракси, каже за Спутњик Зоран Ристић из синдиката „Независност“.

Према одредбама Закона, **запослени** које су послодавци ангажовали **посредством агенције за запошљавање** стекли су **једнаке услове и права из радног односа као и остали запослени** у тој фирми које је послодавац директно запослио.

Како је то ових дана објаснила државна секретарка у Министарству рада Бојана Станић, они ће сада имати право на накнаду услед боловања, право на годишњи одмор, једнака права по основу рада у погледу зараде, услова рада, односно радног времена, прековременог и ноћног рада.

Већ злоупотребе запошљавања преко агенције

И саговорник Спутњика истиче да је важно то што је овај **закон практично изједначио највећи део права радника на лизинг са онима који су директно ангажовани од стране послодавца**. Додаје, међутим, да оно што је позитивно у тексту закона у пракси **може да буде злоупотребљено**, с обзиром на то да неки његови делови нису најјасније дефинисани.

Он посебно указује на податак да је и даље могуће да послодавци у фирми све запослене у потпуности ангажују посредством агенције за запошљавање. Ограничење од 10 одсто ангажованих путем агенције у односу на укупан број запослених у фирми, како познаје Европа, према овом закону односи се само на оне који са агенцијом имају уговор на одређено време.

На тржишту рада међу најтраженијим су грађевински радници

Послодавац тако може у фирми да има све запослене преко агенције ако са њом имају уговор на неодређено време и да онда не постоје такозвани упоредни запослени који би били мера за остваривање права запослених. У тој ситуацији, како каже, послодавац поштује оно што је запослени уговорио са агенцијом.

Маневри преко задруга

„Друго што се дешава у пракси то је да смо паралелно имали измене закона које регулишу ангажовање лица преко задруга. Постоје послодавци који су имајући у виду нове обавезе које прописује овај закон о агенцијском запошљавању део људи превели на омладинске и студентске задруге преко којих та иста лица ангажују на начин на који су то радили и до сада“, објашњава Ристић.

Такве особе, како подвлачи, **не могу да остварују права у складу са овим законом и таква злоупотреба закона је већ уочена**, као и притисци да се промене колективни уговори и да се у њима дефинишу одређена права агенцијских радника која су нижа од права запослених које су послодавци директно запослили, без посредовања агенције.

множе се агенције

На питање колико уопште имамо агенција за запошљавање и колико запослених до посла долази на тај начин он одговара да их је на крају прошле године било 118, што је знатно више него када се у априлу 2016. године кренуло са разговорима о закону, када је **преко агенција,**

по подацима Министарства за рад, било запослено 16-17.000 лица. Данас, каже он, имамо између 60.000 и 100.000 грађана **ангажованих на овај начин, а то је између четири и пет одсто свих запослених у Србији, што је у односу на европски просек дупло више.**

„Уместо да то буде привремено ангажовање када фирма има потребу због сезонских осцилација, или због изненадног повећања обима посла, имамо ситуацију да закон промовише трајно ангажовање лица преко агенције и имамо трајну несигурност свих тих лица“, критичан је Ристић.

На питање шта се дешава са радницима који са агенцијом имају уговор на неодређено време, а у фирми у којој су радили је престала потреба за њиховим ангажовањем, он објашњава да им агенција обезбеђује накнаду која не може да буде нижа од минималца за време док чекају нови ангажман, или агенција у складу са Законом о раду тог **радника може да прогласи технолошким вишком и да му да отказ**, што је по мишљењу Ристића вероватнији исход.

"Магловита" решења

Запослени у ИТ компанијама најчешће раде на лизинг

Њему ће у складу са законом бити исплаћена отпремнина која ће зависити од година радног стажа у агенције и она ће, по оцени нашег саговорника, бити јако мала или никаква зато што је могуће да радници неће имати ни пуну годину радног стажа.

„У складу са искуствима неких других земаља ми смо предлагали да се обезбеди гаранција за добро обављен посао од стране агенције. С друге стране, с обзиром на то да се ради о привременим пословима ми смо захтевали да се проценат оних који се могу појавити у једној компанији преко агенције ограничи максимално на 10 процената“.

Ти предлози репрезентативних синдиката нису били уважени. Задржана је, како каже, **магловита формулација** у појединим одредбама која **оставља доста простора за злоупотребе у пракси**, па репрезентативни синдикати нису подржали овај закон, указао је за Спутњик саветник у Градском синдикату „Независност“.

„Имамо већ формирану радну групу која је одлуком Извршног одбора синдиката задужена да **прати примену закона**. Већ смо имали састанак радне групе и у наредном периоду ћемо захтевати састанак са представницима Министарства рада, како бисмо размотрили случајеве у пракси где су се већ појавиле одређене злоупотребе“, каже Ристић за Спутњик.

Колика су сада права "изнајмљених" радника

Закон о агенцијском запошљавању ступио је на снагу 1. марта. Њиме радници ангажовани преко агенције, од сада имају једнаке услове и права, као и редовно запослени код послодавца.

Изнајмљени радник од послодавца, када дође у предузеће, на радно место где већ ради колега са истим образовањем, исти посао ради, имаће исту зараду и апсолутно исте услове рада. Међутим, агенцијски радници на одређено време, немају пуну заштиту, истичу у синдикату.

Закон дозвољава да сви послодавци, сем у државној управи и локалној самоуправи, могу да изнајмљују своје раднике преко агенције, уколико су они у агенцији запослени за стално. Уколико су запослени на одређено време, послодавац може да их ангажује и то највише 10 одсто од укупног броја својих запослених, са чиме нису сагласни послодавци, кажу у Унији послодаваца Војводине и додају да је тржиште оно које ће диктирати ангажовање радника преко агенција.

По престанку ангажовања, он не добија никакву надокнаду, нема исплату минималне зараде, нема отпремнине, већ је без запослења, док се не укаже прилика да га неко поново изнајми.

ПОЛИТИКА ONLINE

Како Четврта индустријска револуција мења тржиште рада

Четврта индустријска револуција доноси значајне промене на тржишту рада, али овај феномен, поред великих изазова, креира и много шанси за развој, оцењено је на одржаном панелу „Индустрија 4.0 – будућност запослења“ у оквиру Копаоник бизнис форума, наводи се у саопштењу.

На панелу у хотелу „Гранд“ учествовали су Николај Залевски, „Цхиеф Дигитал Оффицер“ НИС-а, Драган Филиповић, генерални директор Генерали осигурања Србија, Душан Милићевић, генерални менаџер „Цомтраде Систем Интеграцион“, Вук Губеринић, оснивач „Царго Тецхнологиес“ и Питер Дајко, генерални директор „Авала Студиос“.

Учесници су се сложили да у овом процесу треба дати шансу младим људима да развију своје потенцијале, без страха од грешке, као и да треба искористити све прилике које се укажу развојем нових технологија.

Николај Залевски из НИС-а је навео да је нафтна индустрија конзервативна, али да јој процес дигитализације доноси и бројне шансе за унапређење.

„Када причамо конкретно о НИС-у прво морамо да кажемо да то није само бензинска станица, већ да постоји много тога. Нафтна компанија је од нафтног лежишта, преко рафинерије до пумпе. И када причамо о дигитализацији причамо о променама у сваком сегменту. Што се тиче дигитализације, у нафтној индустрији се фокусирамо на две ствари – прво, верујемо да ће нам то помоћи да унапредимо ефикасност рада, а са друге стране да ће нам омогућити да пронађемо додатне ресурсе нафте и гаса које сада или не видимо или не можемо да добијемо због тога што нам то не обезбеђују постојеће технологије. Морамо да направимо добру везу између класичне геологије и модерних дигиталних технологија да би наши геолози заједно са ИТ стручњацима, уз помоћ ИТ алата, пронашли нову нафту“, рекао је он.

Када је реч о сегменту промета компанија пре свега треба да се фокусира да креира дигиталну платформу за комуникацију са потрошачима и да им преко те платформе понуди и неке додатне услуге, осим продаје горива.

„У том смислу, верујем да дигиталне технологије нама као нафтној компанији прво омогућавају пораст ефикасности, али и трансформацију компаније у мало другачијег играча на тржишту“, рекао је Залевски.

Драган Филиповић из „Генерали“ осигурања навео је да истраживања показују да услед брзих технолошких промена чак 45 одсто садашњих занимања може да буде значајно измењено у наредним годинама.

„Све досадашње индустријске револуције значајно су измениле свет, али ће Четврта индустријска револуција темељно изменити Човечанство, јер се бришу границе без обзира да ли су просторне, биолошке, економске“, рекао је Филиповић.

Питер Дајко навео је да данас 70 одсто филмске индустрије користи дигиталне технологије, а да на филмској траци снимају само поједини конзервативни аутори.

„Тиме се мења и профил људи који раде на филму. Сада више од половине њих ради на постпродукцији и специјалним ефектима и утицај дигитализације је огроман. Али, то је шанса за нове људе јер су нам потребни нови профили у индустрији“, навео је Дајко.

Душан Милићевић из „Цомтраде Систем Интеграцион“ рекао је да су се велике промене догодиле у кратком временском периоду и да нико са сигурношћу не зна како ће оне утицати на тржиште рада и компаније у наредним годинама.

„Сви заједно морамо да пратимо ове промене и да учинимо да Четврта индустријска револуција служи свима нама, а не супротно. Као ИТ компанија, наш је задатак да схватимо ове промене и понудимо алате другим индустријама који ће им омогућити да буду ефикасније и профитабилније“, рекао је Милићевић.

Вук Губеринић из „Царго Текнологиес“ навео је да дигитализацију не треба гледати само у контексту нестајања бројних занимања, већ и у светлу чињенице да нове технологије омогућавају људима да се баве креативнијим стварима.

„Младим људима у Србији треба пружити шансу за развој. Они траже изазове и зато ту шансу треба пружити што већем броју младих, без бојазни од грешке“, рекао је Губеринић.

Учесници панела су се сложили да ће човек ипак остати у средишту Четврте индустријске револуције и доносити кључне одлуке, и позвали младе људе да остану отворени за иновације, те искористе своје развојне шансе.

Министар финансија обећава пензије од 430 евра

Аутор: Маријана Авакумовић

Другу индустријску револуцију смо покушали, трећу смо прескочили, а четврту нећемо пропусти – рекао је Мали поводом индустрије 4.0, која је главна тема овог форума

Копаоник – Просечна пензија ће бити 430 или 440 евра на крају 2025. године. С тим питањем у вези већ смо започели разговоре са Међународним монетарним фондом. Швајцарска формула је сјајна, али хоћемо још више да дамо и да се одужимо својим најстаријим суграђанима, који су највише поднели терет реформи – овим речима је министар финансија Синиша Мали на Копаоник бизнис форуму објаснио зашто се после два месеца од усвајања швајцарске формуле размишља о новом начину усклађивања пензија.

Према његовим речима, пројекција је да ће до 2025. БДП наше земље износити 73 милијарде евра, док ће у наредној деценији чак бити удвостручен.

До таквог резултата Србију ће довести стабилна макроекономска политика, јавне финансије и улагања од 14 милијарди евра у оквиру програма „Србија 2025“.

То улагање, како је објаснио, подразумева да сви грађани Србије добију водовод и канализацију. Потом је планирано девет милијарди евра у изградњу путева и пруга. Здравству је намењено 600 милиона евра. Образовању и дигитализацији 600 милиона евра. Посебан акценат биће стављен на унапређење пословне климе за долазак страних инвеститора.

– Другу индустријску револуцију смо покушали, трећу смо прескочили, а четврту нећемо пропусти – рекао је Мали поводом индустрије 4.0, која је главна тема овог форума.

Министар финансија је нагласио да је 2019. била економски једна од најуспешнијих за Србију, због завршетка мера фискалне консолидације и велике стопе раста, која је износила 4,2 одсто.

У последњем кварталу износила је чак 6,1 одсто, упркос увођењу квота на извоз челика и приштинским таксама, када смо били први у Европи. Стопа раста у јануару ове године износила је чак 6,5 одсто.

Нагласио је да влада води одговорну политику, рекавши да је учешће јавног дуга у БДП-у испод 50 одсто, док је 2015. јавни дуг имао учешће 75 одсто БДП-а.

Јоргованка Табаковић, гувернер Народне банке Србије, рекла је да је удео проблематичних кредита смањен на 4,1 одсто, а према последњим подацима, динарска штедња износи 83 милијарде динара, што је само делић показатеља који потврђују финансијску стабилност земље. Она је подсетила да је инфлација у Србији ниска и стабилна седму годину заредом и да се у просеку креће око два одсто.

– Економском политиком коју смо спроводили готово осам година створили смо повољан амбијент за инвестирање. Данас говоримо о Србији с ниском инфлацијом, знатно повољнијим условима финансирања, релативно стабилним курсом динара, једноцифреном стопом незапослености, Србији с уређеним јавним финансијама, у којој се смањују регионалне разлике и обнавља и подиже инфраструктура, уводе савремене услуге које омогућавају брже, лакше и јефтиније трансакције – рекла је гувернерка НБС.

Табаковићева је казала и да је постигнута и очувана стабилност цена, да је промењен приступ у вођењу монетарне политике и да се уз много мање трошкове постиже много више.

Гувернерка је навела да је НБС у периоду од августа 2012. до данас купила на девизном тржишту око четири милијарде евра, а да се и даље говори о курсу динара од око 117,5 динара за евро, што је промена мања од једног процента. У том периоду готово су удвостручене нето девизне резерве.

– Поједини, опет врло ретки, критикују нас да вештачки одржавамо јак динар, а ја им поручујем да би без наших интервенција динар био још јачи, што и управо изнет податак потврђује. Реаговали смо на краткорочне екстерне шокове, без утицаја на тренд курса, и интервенције су биле ређе него у претходном периоду – навела је гувернерка НБС и подсетила да је у децембру Џеј Пи Морган, једна од најцењенијих финансијских институција у свету, у извештају о очекиваним макроекономским и финансијским кретањима у земљама у развоју за 2020. оценио да је српски динар реално вреднован.

Табаковићева је навела да извоз српске робе и услуга од 2013. расте по просечној годишњој стопи од око 11 одсто и да је његова вредност удвостручена са 11,5 милијарди евра на 23,4 милијарде евра. Учешће извоза робе и услуга у бруто домаћем производу повећано је са 34 одсто на 51 одсто, а покривеност увоза извозом повећана је са 67 одсто на 84 одсто.

Према њеним речима, извоз наше робе и услуга задржао је снажну динамику и у 2019. упркос успоравању глобалне тражње, чак је, уз раст по стопи од 10,5 одсто у 2019, убрзао раст у односу на 2018, када је износио 9,6 одсто.

Гувернерка је нагласила да су само у последње две године инвестиције определиле три четвртине раста. По том основу, учешће фиксних инвестиција у бруто домаћем производу од 2015. до 2019. повећано је са 17,5 одсто на 24 одсто. Ове године НБС очекује даљи раст њиховог учешћа на 24,5 одсто.

Јан Кес Мартијн, шеф мисије ММФ-а у Србији, задовољан је реформама које је српска влада спровела, али према његовим речима, потребна је много већа стопа раста БДП-а, која је у Србији по глави становника нижа него у земљама чланицама Европске уније.

– Приоритет је да се одржи фискална дисциплина. Србија је доста урадила и успела је заиста да одржи здравим своје јавне финансије. Тај фискални простор је боље искористити за инвестиције него за потрошњу – сматра Мартијн.

Један од кључних изазова, по његовом мишљењу, јесте демографија. Ова тема провејава код већине говорника на Копаоник бизнис форуму. Он је навео да је 420.000 људи емигрирало из

Србије између 2008. и 2017. године и да очекује да ће се то погоршавати када се Србија прикључи ЕУ, као што је био случај с Румунијом и Хрватском.

Инфраструктура је последњих година побољшана, али још има простора за њено унапређење.

– Морамо да видимо да ли у буџету има простора за велике инвестиције. Потребно је повећати механизам управљања и контроле пројеката да би се за уложени новац добила права вредност – нагласио је представник ММФ-а.

Према његовим речима, сива економија и даље има велики удео у бруто друштвеном производу у односу на просек Европске уније. Тај удео је износио 25 одсто између 2015. и 2017. године, сада је пао, али је и даље висок.